

Nro 50.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Juniusnak 24 dik napján 1794.
esztendőben.*

Anglia.

Igen keményen sürgették némellyek múlt hó-
napnak 30-dikán, mind a' felső, mind az al-
só Parlamentomban a' Frantziákkal szerzettén-
dő békességet, még sem bóldogúlhattak fel téte-
lekben. *Bedford* hertzeg illyetén okokkal kíván-
ta azt a' felső parlamentomban eszközteni, hogy
noha Európának hatalmasabb fejedelmei hada-
kozzanak ellenek, még is mindazáltal meg nem
zabolázhatták őket; hogy mennél tovább tart a'
hadakozás, annál inkább nevededik a' Frantzia
nemzetben a' patriotismus, az új constitutióhoz
való forró indulat, ellenségei ellen való gyűlölség,

B b)

annáltöbb és nagyobb erőt fordít szabadságának erős fundamentomra való tételére, annál inkább öregbedik belső és külső hatalma. Ennekfelette minthogy nemcsak maga ministerei, hanem az egész Európa előtt arra kötelezte magát a' király, hogy Frantzia Országának belső állapottyába magát egyeliteni tellyességgel nem akarja, szükség olly fel tételekkel való békességet velek tsinálni, a' mellyek a' Brittusoknak méltóságával meg égyezzenek. Sőt szükség leszen világosan meg határozni, mit értett a' fejedelem azon szavai alatt. Mivel hogyha nem akarja magát a' nevezett Országának belső állapottyába egyeliteni, könnyű leszen azokkal szerződésbe ereszkedni, a' kiknek kezeik közt vagyon mostan Frantzia Országának kórmánya. Hogyha pedig belső állapottyába akarja magát uralkodó fejedelmünk avatni, így is szükség leszen meg határozni, mennyire akar abba menni, hogy ekképen vele égygyütt munkálkodhasson a' Fr. nemzetnek az a' része, a' melly a' mostani igazgatásnak formájával meg nem elégszik. s. a. t.

Még többen találtattak az alsó Parlamentomnak tagjai közt, a' kik a' Frantziákkal való békekesség szerzést sürgették. *Fox* úr, az antiministerialis résznek prókátora, hosszasan beszélvén a' jelenvaló hadakozásnak eredetéről, végéről, következéseiről, és annak folytatásának módjáról, két lehető módot mutatott a' békességnek vissza szerzésére, u. m. vagy azt, hogy velek tsendes alkúra kelletik menni; vagy pedig fegyver által kényszeríteni őket a' békekesség kérésre. A' mi az első módot illeti, és a' melly ellen azt a' ki fogást szokták némellyek tenni, hogy azért nem lehet a' mostani Fr. demagogákkal alkúba ereszkedni, mivel az által minden egyéb országok igazgatásának formája el rontattatna, azt felelte *Fox* úr, hogy az olly Statusokkal is lehet barátságosan élni, a' mellyeknek principiumaik egyátallyában ellenkeznek egymással. Hogyha a' Helvétziai Cántonokkal, a' Velencei és Génuai

Köz. Társaságokkal, a' Török Birodalommal, Chinával, Persiával, Indostannal, mellyeknek constitutiójok szembe ötlhetőképén ellenkezik a' Britanniai igazgatának formájával, békességet lehet szerezni, 's velek barátságosan élni, miért ne lehetne a' Frantzia nemzettel is? Próballyuk meg, kínallyuk meg őket a' békességgel, hogyha most reá vehetjük őket, egyenány elzandókig való ki pihenésünk után ismét hadat lehet ellenek inditanunk. Sokkal könnyebb a' békességről hadakozásra, mint a' veszedelmes hadakozásról halzanos békességre által lépni. Meltan szomorkodhatunk, hogyha lehetetlen minékünk a' mostani Fr. kórmánynak el töröltetése nélkül bátorságossokká lennünk, a' melly már két elzandóktól fogvást fenn áll, semmi erőszaknak nem enged, és néhány hadi szerentséuk után is sokkal hatalmasabbá lön, mint vólt a' revolúciónak kezdetekor. Nintsen az ellenkező résznek el töröltetésére tészó hadakozásnál (bello ad internecionem) veszedelmesebb, kiváltképen midön egy részről, győzedelmeinknek mértékéhez képest nevededik, és újjabb erőt, 's több bátorságot kap ellenségünk, más részről pedig fogyatkoznak a' szövetséges hatalmasságok. A' mi napkeleti és napnyúgoti Indiakon tett előmenetelünk a' kívánt békességet ugyan siettetheti, de előbb nem mozdithattya a' szárazon való hadakozásunknak plánumát, melly szerént *Párisba* mehetnének, 's ki irthatnánk az oda való igazgatókat. A' mi illeti azt az ellenvetést, hogy t. i. azért nem lehet Fr. Országgal alkúba bocsátkozni, mivel szüntelen változnak annak kórmányozói, én arra, *úgymond Fox* úr, azt felelem, hogy ha hata ma vágyon azoknak a' hadakozás indítására és folytatására, miért ne vólna hatalmuk a' békességnak tételére is, és ha félelem, 's halátos büntetés kényszeritheti a' népet az elsőbbre, sokkal könnyebben indithattya azt a' békességre. Veszedelembe esnének é Fr. Ország iránt való neutralitásunk által? El vesztenénk é szövetségesünket? Éppen nem. Ennekfelette azon principiumok által győzelet-

nek meg a' Frantziák arról, hogy mi egyenesen az ő szabadságok ellen hadakozunk, a' mellyek szerént ellenek hadat indítottunk. Sokan ugyan úgy gondolkoznak, hogy ha a' Frantzia constitutió lábra kapna, más tartományokba is bé tsúzna az. De az ilyen itélet tétel türhetetlenségre vezet, mellyet az egész világból ki kellene üzni. A' Fr. revolutió az Amerikaiból támadott, ez az Angliai revolutióból; és így Amerika és N. Britannia leg méltóbbak a' büntetésre, hogy a' nép jussainak és szabadságának principiumait, avagy kútfejeit tovább plántálták, és terjesztették. — Honnan származott bennünk a' szabadságnak ismerete, talám ugyan Hindostanból, vagy a' nagy Mógol igazgatásának formájából? Éppen nem, hanem inkább mi magunkból, és *Locke*, 's *Sidney* filosofiájának értelmes alkotmányából. És így, minden *Európai* despoticus Statusoknak hadat kellene N. Britannia ellen indítani, az Angliai constitutiónak és Filozofiának gyökerestől égyütt való ki irtására, annyival is inkább, mivel az igazság mindenkör hatalmasabb a' tévelygésnél. Minthogy pedig kételkedém fel tételnek előmeneteléről, meg mondom, mit kellyen mivelní a' jelen való Fr. igazgatás formájának tökéletes ki irtására. Világosan ki kell végűnket e' világ előtt jelentenűnk, meg kell a' tettésűnk szerént való igazgatásnak formáját határozunk, hogy ekképen tudhassák a' hazájokból ki költöztek, mi mellett hadakoznak tulajdonképen. Hogyha a' régi monarchia uralkodást akarjátok vissza szerezni, jól vagyon, indittsátok fel a' régi despotismusnak kevés ellenségeit, hogy ők annak vissza állításáért mindeneket el kövessenek, minden vagyonaikat fel áldozzák. — Hogyha az 1791 dik esztendőbeli Fr. constitutiót (a' mellyet t. i. XVI Lajos király bé vett, 's annak védelmezésére magát közönséges eskűvése által le is kötelezte), annak is fognak baráttyai találkozni. Hogyha bölts respUBLICÁNAK fel állítására vagyon kedvetek, ezrestől fognak zászlótok alá állani azok közzül, a' kik a' régi despotismustól irtódz-

nak, 's úgy tartom, hogy a' respublicának neve leg esméretesebb most Fr. Országban. Ha ilyen meg határozott vég nélkül fogtok munkálkodni, elég kezek, de kevés szívek fognak találkozni a' veletek való égygyütt munkálkodásra; el árúloi leszte azoknak a' szerentsétlen lakosoknak, a' kik bizodalmaikat bennetek helyheztték. Annakokáért kénszeritelek titeket, mondjátok meg világosan mitsoda végetek vagyon ezen szerentsétlen hadakozásban, a' nélkül, hogy a' mostani táborozásnak körülállásait tudni kívánám. A' hol mi eggy várost nyerünk el a' Frantziáktól, ök a' helyett többet vesznek el tőlünk; mi ugyan sok embert ölünk meg közülök, de mi is sok derék vitézeinket vesztettük immár el. Minden nyert borostyán koszorúinkal égygyütt sem mozdithattuk ki őket helyeikből. — Egy-néhány millió ember fejének k' l előbb a' Frantzia vég váraknak kö falaihoz v rettetni, mint sem azokat meg lehessen erőszakkal venni. Hát Amérikára nézve nem kélséges ki menetelü körülállások közzé vagyunk é helyhezttetve, mellyel való perünknek még ekkorig sem szakadott vége. Az a' férfiú, a' ki által az igazgattatik, a' ki minden idejében élő emberek közt leg böltsebb, 's leg jobb, minden tölle ki telhető móddal igyekezik ugyan a' békesség meg törésének el távoztatásán, mindazáltal könnyen meg eshetik, hogy az ő törekedése az Amérikánusoknak tüze, és N. Britannianak értetlen maga viselete által héjjábaválóvá tétetik. Nem mondom, hogy ellenek hadat nem lehet inditanunk; nem mondom, hogy kereskedéseket és föld-miveléseket meg nem akadályoztathattyuk; hanem azt is előre meg mondom, hogy mi *Londonban* leg inkább fogjuk a' nékiek okoztatandó kárt érzeni, és lehetetlen nekünk őket meg sebesíteni, az ő sebeiknek mi magunkban való érzése nélkül s. a. t. — Hoffzas beszédének végzése után azt adta elő, miként kelylyen Fr. Orzágnak békességet ajánlani. — Erre *Jenkinson* úr azt válaszolta, hogy valameddig a' *Párisi Jacobinusok* klúbja el nem töröltetik, ad-

dig még csak gondolkozni sem lehet a' velek való békesség szerzésről, 's a' nélkül minden rajok vett győzödelem, minden töllök el nyeretett erősségek semmit sem érnek. *Sheridán* úr erre mondotta, hogy amaz ezen szavai által világosan azt ki nyilvánította legyen minémű fel tétellel indittatott a' Frantziák ellen a' had. És így *Párisnak* el foglásaért utolsó emberünket, 's utolsó guinéket (eggy Guine a' mi pénzünk szerént 9 forintot, 's 16 krajtzárt telzen) fel kelletik adoznunk; hanem az a' kérdés mikor, és végbe fogjuk e azt valaha vinni? Vallyon ki irhattuké napnyúgoti Indiában keresett győzödelmünk, és *Bástiának* ostromlása által a' *Párisi* Jakobinusokat? Hogyha a' vallás és igazság mellett hadakozunk, miért kívánnyuk alattomban hadi költségeinket a' távoly lévő tartományokban ki póttatni? Ha így fognak a' ministerek még tovább is kétizinködni, rövid idő alatt minden szigeteit e' kerék földnek, hatalmok alá fogják vetni, csak N. Britanniát nem. Az újabbi üldöztetések által, haragra és bosszúállásra gerjesztett a' nép. Egyedül a' ministereknek meg romlott képzelődő tehetségeikben találattik a' titkos ölzve esküvés, azon kívül pedig nem s. a. t. Ezen 's több ezekhez hasonló mérges beszédekkel sértegetteit *Pith* minister, mellyeken ő annyira fel indúlt, 's úgy ölzve kapott *Sheridánnal*, hogy végtére is a' *Speakernek* kellett őket egymástól el választani, 's tsendességet parantsolni. (h)

(h.) *Speaker*, (németül *Sprecher*, deákül *Ora-
tor Curiae Regni Britannici*) igen nagy méltóságú és tekintetű személy Angliában, és mind a' felső, mind az alsó Parlamentomban ő a' több tagoknak szószóllója, és akár bé, akár ki mennyen a' gyűllésből, mindenkor előtte vitétik a' királyi pálcza. Következésképen, a' királynak képét viseli ő a' parlamentális gyűllésekben. A' felső parlamentomban az Ország

A' *Londoni correspondens* társaságnak nyomozására ki rendeltetett titkos commissió, arról tudósította e' folyó hólnapnak 6 dik napján a' parlamentomokat, hogy azon társaságbeli tagoknak fő tzéllýok lett volna a' népet fel fegyverkeztetni, hegyes töröket 's dárdákat készíttetni, és titkos öfzve esküvéseket egész N. Britanniában, folyó hólnapnak 7 dikén ki nyilatkoztatni, 's a' revolutiót el kezdeni. A' meg fogattatott személyeknek nyomoztatások még most is szüntelen tart, 's nem egy hamar végezödik el.

A' *Habeas Corpus actának* fel függesztetésétől fogva, melly ellen mind a' felső, mind az alsó Parlamentomban protestátiót adtanak bé néhány tagok, sok gyanús személyeket meg fogattott és tömlötzre hányatott a' ministerium. Melly fenyték által nemhogy le tsendesítettek, söt inkább még jobban fel indúltanak a' *correspondens*, és más újítást kívánó társaságoknak tagjai, 's folytattyák gyülléseiket. Ambár még eddig anynyiban szerentsésnek lenni láttatott a' *Londoni* udvar a' Frantziák ellen indítatott háborúban, hogy ennek minden nevezetesebb Amériki tartományait egymás után elszedte, 's hatalma alá vetette: anynyiban mindazáltal nem kevés kárt vallott, hogy mid a' napkeleti, mind a' napnyúgoti Indiákról vissza tért kereskedő hajók közül sokat el rablottak a' Fr. zsákmányozó hajók. — A' *Brestiai*

---

fő Cancelláriusa viseli ezen felséges hivatalt, és mindenkor előtte vagyon az ország petsétje, és egy meg aranyasztatott ezüst királyi páltza. Az alsó parlamentomnak nintsen állandó Speakere, hanem minden parlamentom öfzve hivattatásakor más választatik a' parlamentom tagjai által, még pedig olly személy, a' ki az Ország constitutióját, törvényeit jól érti, és egyszersmind buzgó hazafi. Ehez tétetnek az alsó parlamentomban a' beszédek, ennek nyújtattatnak bé az esedező levelek is.

24 hajókból és 16 fregattából álló flotta, melylyel 8 *Rocheforti* linea hajók, és 6 fregatták öszve kaptak magokat, 14 meg rakodott gazdag Anglus kereskedő hajót fogtak el *Máj.* 16-ik napján, mellyek közül mindazáltal *Montague* Admirál hetet történetből vissza szerzett. Hanem ezt a' kevés szerentsét sokkal nagyobb szerentsétlenség követte azután egynéhány nappal, mivel ismét 46 kereskedő Anglus hajó, és két fedező avagy kisirő fregatta fogattatott el a' *Brestiai* flotta által, melly miatt egynéhány *Londoni* kereskedő házak kóldús botra jutottak.

A' *Londoni* polgári Előjáróknak gyülekezete azt végzette, hogy a' Lord *Mayor*, avagy a' fő polgármester köszönné meg a' város képeben *Grey Károly* Admirálnak, és *Jervis János* Vice Admirálnak azon érdemeiket, mellyeket az Amériikai Frantzia szigeteknek el vételekben ki nyilatkoztattak. Egyszer mind mind kettőnek meg küldötték a' polgári jusról való levelét eggy eggy aranyos, 100 font sterlinget érő iskatulában. — Múlt hólnapnak 29-dikén fényes pompával innepeltetett meg *St. Jamesben*, a' királyi udvar által, *II Károly* királyi székbe lett vissza helyheztetésének örvendetes napja.

Lengyel Ország.

A' múlt postán költ *Kurirnak* 739-ik lapján említett *Kosciuskó* Generálnak levelére így irt *Kosciuskóhoz* a' király: „Fő vezér uram! Maga könnyen meg itilheti, melly nagy örömet szerzett légyen nékem *Májusnak* 21-dikén költ, 's hozzám azon hólnapnak 26-dikán érkezett kedves levele. *Májusnak* 5-dikén az Úrhoz írott levelemben elegendő kepen tudtára adtam, hogy én hazámtól, a' szerentől, bátor személyemre nézve leg nagyobb bizodalommal légyen is öszve köttetve, soha sem fogom magamat el vonni; hogy én semmi hatalmat, és semmi részesülést nem kívánok a' közönséges dolgokban, hanem csak ad-

dig, és annyira a' mennyire az úr, és a' nemzet hasznosnak találándja a' hazának. Minthogy változhatatlanul meg akarok ezen magam meghatározásában maradni, nagy belső megelégedéssel értetem az úrnak h iradását, melly szerént azt parantsollya a' nemzeti fő Tanátsnak, hogy minden sarkalatos foglalatosságait előmbe terjelje. — *Zakrzewsky* Praesidens, és *Potocky* vólt Marsal urak, mai napon adták azt a' nemzeti fő Tanátsnak képeben tudtomra, és azt is megmutatták, mint irt légyen fő vezér uram ez iránt, az említett fő Tanátsnak. Az úr várakozása, és kívánsága szerént, minden Hazánknek használható gondolataimat barátságosan fogom azon Tanátsal közleni, és vele égyütt minden eszközök-höz nyúlni, a' mellyek által hazánknek és nemzetünknek boldogsága állandóvá tétettethetik. — Az isteni gondviselésnek védelme alatt, és fel tett tzelunk, 's foglalatosságunk közönséges óltalmazásának bizodalmaival tellyes lévén, minden igaz szívű és álhatatos öszve szövötkezett Lengyelekkel égyütt azon fogok törekedni, hogy a' fel tett tzel el érhessük, és mind magam jó példája, mind másoknak fel serkentetések által égyütt munkálkodhassunk. — Valamerre megy és fordul az úr, mindenütt követik jó kívánásaim, és szívemnek tellyességéből bizonyossá tselzem az urat iránta való tizteletemről, és jó indulatomról s. a. t. — *Stanislaus*.

A' király őrizetére *Warsóviai* polgár katonák rendeltettek, a' kik nemcsak nappal követik ötet, hanem még éjjel is egyy municipalis tizt fekszik és vigyáz szobájában. — *Kosciuskó* azt irta, múlt hólnapnak 30 dikán *Warsóviába*, hogy azokat a' Lengyeleket, a' kik klúbokat, vagy más különös égyüvé gyűléseket mérészlenek a' Jacobinusoknak módjok szerént tartani, úgy fogja nézni, mint a' hazának leg nagyobb ellenségeit. — A' pénz-verés előbbi igazgatójának *Unruh* Grófnak fogságra lett vitele után, három nevezetes emberre bizatott azon dolog, a' kik cau-

tiót kényszerítettek magokról adni. A' Lengyel pénz idegen tartományokba lejendő ki vitelének meg akadályoztatására, azt végzette *Kosciuskó* Generalissimus, hogy annak belső betse kissebbitessen meg, és csak forintosok, fél forintosok, (eggy Lengyel forint 5 garashól áll) és jó garasok veretessenek, nagyobb betsű pénzek pedig igen ritkán. A' verettetendő pénzek égyik oldalára a' Lengyel respUBLICÁNÁK czimere, másik oldalára pedig, im' e' szók metzettessenek: *A' respUBLICÁNÁK szabadsága, egészsége, és függetlensége.* — Eggy *Kobylansky* nevű Lengyel nemes meg győzöttvén arról, hogy feleségestől égyütt titkos czimborásai vóltanak az Oroszoknak, azt a' sententziát nyerte, hogy ő maga felakasztasson, felesége pedig hóltig a' fenytő házban legyen, 's minden elztendőben, *Aprilisnek* 18 dikán, 100 veszfő tsapás számláltasson a' hátulsó pofájára. — A' *Lythvániai* confoederatusok sok Orosz kurirt el fogtak immár, sőt égy fő Strázsamestert, és két alsóbb rangú tisztet fel is akasztottak közzülök. *B. Fersen* Generál Lájtinánt fogja ennekutánna a' Lengyel Országban lévő Oroszokat *Igelström* Generál helyett vezéreleni, e' pedig vissza fog *Pétersburgba* menni.

A' *Berlini* udvari újság levelek ekként adják elő, e' folyó hólnapnak 6 dikán, a' Prusszusok és Lengyelek közt *Scelze* alatt történt harztot: *Juniusnak* 3 dikán értésére esvén a' Prussziai királynak, hogy számos Lengyelek mennye nek ellene, és *Przebick* mellett meg is állapodtak vólna, *Juniusnak* 6 dikán az avantgardéval maga ment ellenek, és minektánna jól meg kémlelte vólna az ellenség fekvését, erejét, és készületeit, a' maga seregeit jobb, az Oroszokat pedig bal szárnyra állította, 's délben 12 órakor két ágyú lövéssel jelt adatott a' viaskodásra, mellynek délutáni 3 órakor való tartása után nemcsak meg győzettek, hanem egészen vissza verettek a' Lengyelek, 1200 ember maradván közülök a' tsata piatzan, ide nem számlálván azokat,

a' kik az üzetésben a' Prusszus és Orosz lovasok által levagdaltattak. Az el esett Lengyelek közt vótanak *Wodzicky*, és *Prochowsky* Generálok is, 200 ember esett fogságba, 's 17 ágyú nyeretett el. A' Prusszusok közül 2 tizt és 85 köz ember hólt meg; 19 tizt, és 461 ember kapott sebet; 7 ember, és 1 ló tévelyedett el. Az Oroszoknak veszteségek igen tsekély vólt. Az ezután harmad nappal következett viadalról eggy szóval sem emlékeznek a' *Berlini* újság levelek, holott, a' mint magános levelekből tudjuk, keményen megverték a' Lengyelek a' Prusszusokat és Oroszokat, és nemcsak vissza nyerték 17 el vesztett ágyúikat, hanem azokon felül, még egynéhányat is nyertek. — Itten *Bétsben* úgy hallatik, hogy az égygyesült Prusszusok és Oroszok megverték a' Lengyeleket, mivel mindazáltal a' múlt szombaton költ udvari újság levelek halgatnak e' dologról, mig bizonyosabb hirt vehetnénk, várakozásban leszünk.

Hadi Történetek.

Austriai Belgyiomnak Flandria nevü tartományában. — A' múlt szombaton költ udvari újság levél szerént, a' *Paschentáli*, és *Laugenmárki* tanyákon számos Frantziák gyüllöttének öszve, a' Gr. *Clerfait* corpusa és *Ypern* városa közt való égygyességet két felé vágták, és a' vizi tsatorna mellett táborozott Anglus és Hannóveranus seregeket egész *Dixmuydeig*, *Ostende* felé vissza nyomták, *Juniusnak* 3 dikán éjjel nappal hányták a' bombákat és gránátokat *Ypern* városába, melylyek által ritka ház maradt sértetlenül. — *Salis* Generál Májor felettébb ditsiri az *Yperni* előjáróknak szorgalmatosságokat, és honnyaiknak védelmezésében mutatott hivségeket. — *Jun.* 8 dik napján azt adta Gr. *Clerfait* *Koburg* hertzegnek értésére, hogy számos Frantziáság gyülekezett öszve *Ypern* alatt; hogy *Walwoden* Hannóveranus Generál *Thielt* nevü helységnél (napnyúgoti Flandriában) szállott a' Hannóverai seregekkel

táborba, és hogy a' *Sambre* vize mellől küldetett hat batalionok *Jun.* 6-dikán este meg érkeztenek *Oudenárdba* (*Genthez*, vagy *Gaudavumhoz* 5 mélföldnire).

Austr. Belgiomnak Luxenburgi tartományában. Innen az a' hir jött a' Fels. hadi Cancelláriához, hogy az oda bé ment, és sok pulztitást végbevitt Fr. Generál *Jourdán*, halván a' *Saar* és *Rajna* vizek közt táborozó szövetséges seregeknek előmenetelét, 10 ezer embert küldött *Saarbrückbe*.

Flantzia Flandriának Orchies, Barchy, és Gysoing nevű helységeknek táborozó seregeinket, *Jun.* 10 dikén, dél tájban, egynéhány ezer főből álló Frantziáság meg támadván, eleinte visszanyomták külső őrállóinkat, hanem annakutánna ezek amazokat szerentséssen vissza verték.

A' múlt szombaton költ *Bétsi* diáriumban azt olvassuk, hogy a' *Génuai* levelek szerént *Dügomier* Frantzia Generális azt írta *Nizzai* deputátusoknak, hogy *Májusnak* 26 dikán, újra keményen meg verték a' Frantziák a' Spanyolokat a' *Roussiloni* Grófságban, el vétetett erősségeiket vissza nyerték, és néhány Fr. seregek *Bellegarde* ostromlására, néhányan pedig *Catalóniának* fő és nevezetes városa *Barcellóna* ellen indultak, mellynek el foglalására már régtől fogva törekednek, nemtsak azért, hogy annak gazdagságát magokévé tehessék, hanem leg inkább azért, hogy a' Spanyoloknak közép tengeren való kereskedéseket el ronthassák. — A' fellyebb említett napon történt véres viadalban, négy Spanyol Generál, harmintz Obester, 15 Brigadiros, 300 kapitány, és alsóbb rangú tizt, 13 gyalog, egy lovas regement, és 2 compánia pattantyús katonaság fogattatott el a' Frantziák által; és így múlt *Aprilisnek* 29 dik napjától fogva 15 ezer embert vesztettek el a' Spanyolok — Ennekfelette 20 zászlót, 200 dobot, 6500 flintát, az egész Spanyol ártillériát, bagazsiát, tábori kasszát, 's sok magazinumaikat el nyerték a'

Frantziák. Melly veszedelem által nagyon meg
erőtelenítettvén a' Spanyol ármádia, kénytelenek
váltak a' megmaradott seregek a' Fr. erőnek en-
gedni, 's magokat *Catalóniába* vissza húzni. Az
el fogattattaknak azt igirték a' győzedelmesek,
hogy ha a' Spanyol fogságba esett Frantziák, és
a' nállok múlató emigránsok által adatnak, őket
szabadon fogják bocsátani.

Olasz Országban, nevezetesen a' Pedemonti
tartományban, mostanában semmi nevezetes ha-
di történet nem esett. Az *Aostai* hertzogságban,
el hagyván a' Frantziák *Morgeri* tanyájakat,
Sz. Didierig húzták magokat vissza; a' *Cénis* ne-
vű hegyet is oda hagyták, ellenben *Tenda* és *Or-
mea* környékére nagy számmal gyűltenek öszve,
és mihelyt a' lovasság és ártilléria hozzájuk ér-
kezénd, mingyárt új hadi próbákat fognak ten-
ni. — A' *B. Colli* Generál Májor kormánya alatt
lévő égyesült Pedemonti- és Austriai ármádia,
még most is *St. Dalmazzo* vidékén táborozik. —
St. Amour Saorgiának volt comendánsa, szüle-
tett Sabaudus, meg győzöttvén a' hadi törvény-
szék által arról, hogy ő *Saorgió* várát illendőké-
pen, 's kötelessége szerént nem óltalmazta, sőt
több tiszteknek kérésével, és a' nékie adattatott
világos parantsolattal nem gondolván, által ad-
ta azt az ellenségnek, *Jun. 4 dikén* a' *Turini* me-
zőségeen meg lövöldöztetett. — *Génuát* ismét
bloquirozzák, az az, bé zárták az Anglus hada-
kozó hajók, úgy hogy már most sem oda bé,
sem onnan ki, senki nem jöhet. *Bástia* vára ca-
pituláció szerént fel adattatott az Anglusoknak,
az ottan volt Frantzia őrizet *Toulonba* fog által
vitetni, 's az ott lévő Anglus foglyokkal fel tse-
réltetni.

*Más közönséges levelekből szedegettetett
hadi történetek.*

A' *Nieuporti* Hollándiai őriző katonaság *Für-
nesnél* meg támadta, meg verte, 's helyekből ki

mozdította a' Frantziákat, holott 20 ember hólé meg, 's öt ember fogattatott el közülök. Hasonló módon bánt a' *Genti* katonai orizet az *Ypern* városát ostromókkal, a' melly *Jun.* 9 diken a' várból ki tsapván, két olly batteriat vett el az ellenségtől, a' mellyre ki szögeztetett ostromló ágyúk leg több kárt okoztak a' városnak. Nem gondolván *Charbonier* Fr. Generál a' *Sambre* vize mellett két izben rajta esett veszedelemmel, ismét által vitte seregeit a' nevezett folyó vizen, körül kerítette *Charleroy* városát, és éppen azon helyeken fekszik, a' hol két izben is meg veretett a' szövetséges fejedelmeknek seregei által. Világosan beszélik az által szökött Frantziák, hogy *Charbonier* Generálnak azt izente a' *Párisi* Conventió, hogy ha az említett erősséget el nem vejéndi, a' gvilotine alá fog feje téteteni. Seregeinek egy része *Namur* felé fordúlt *Boliö* Generállal való szembe szállásra. — *Jun.* 6 ik és 7 ik napjain közönséges mozdulásban vóltak az égyyesült seregek a' *Sambre* vize mellett, melylyekből azt a' következtést lehet ki húzni, hogy ma vagy holnap véres ütközet fog a' két fél közt történni. Sem a' *Lüttichi* püspökségben, sem a' *Luxenburgi* tartományban nem lehet sokáig való maradások a' Frantziáknak. Az úgy nevezett *Belgiomi Kurir* közönséges újság levél azt beszéli, hogy a' *Mastrichtban* öszve gyűt biztosok nem a' hadakozásnak további folytatásáról, hanem inkább a' békesség szerzésnek módjáról, és a' két részről el vétetett váraknak fel tseréltetésekről fognak tanátskozni.

A' *Rajna* vidékéről az a' hir jutott hozzánk, hogy a' *Germersheimi* sántzolásokban fekvő Frantziáknak száma naponként öregbedik, hogy azok a' *Spirai* lakosok, a' kiknek még valamitskéjek maradt, a' patriótáktól való félelem miatt *Frankfurtba* költöztek; hogy a' Frantziákkal által ellenben táborozó német seregek is sántzokkal erősítik, és kívánnyák magokat az ellenség dühössége ellen védelmezni; és hogy a' *Rajna* mellett

táborozó német seregektől 12 batalion gyalogság, 's két lovas regiment mentenek Belgyiomba. — A' *Lajningi* Grófságból (alsó Palatinátus és a' *Spirai* 's *Wormátziai* püspökségek közt) azt írja egy valaki *Jun.* 9 dik napján, hogy a' Cs. K. seregek *Germersheim*hoz közel, a' Prusszusok pedig *Landau*hoz nem messze, *Neustadt*, *Lautern*, *Pirmasens*, és *Ottweiler* városokon túl táboroznak, és hogy 5 ágyút, 's egynéhány puszkaporos szekeret vettek el a' Frantziáktól. — A' *Zweibrücker* hertzogségből pedig az iratik *Jun.* 14 dikén, hogy minekutánna *Lotharingiában* és *Alsatzában* sok recrutákkal meg szaporodtak volna a' patrióta seregek, ismét *Hornbach*hoz nyomúltak előre, és mind a' *Schweizingeni*, mind a' *Bliescastelli* előbbi tanyájokat el foglalták, sőt *Jun.* 12-dikén az *Anweiler*i szoros utaknál meg is támadtak a' Prusszusokat, de vissza verették.

Frantzia Ország.

*Junius*nak 3 dik napján adta *Barrere* a' *Párisi* Conventnek tudtára, hogy *Corsikának* fő városa *Bástia* capitulált az Anglusokkal, és hogy *Calvi* városa is ostrom alá vétetett; hanem hogy ezen tsekély kárvallást bőven ki pótolta a' Spanyolokon vett győzödelem. Elő beszélette azt is, mitsoda úton módon akarta meg ölni a' már gviljotiniroztatott *Renaud Cecilia Robertspiert*, mit felelt legyen a' vele tartott nyomozásban, hogy t.i. inkább akarjon egy királynak, mint 50 ezer tyrannusnak szolgálni. — *Robertspiere* alkalmatosságot nyervén ez által a' Fr. respublikához való buzgóságának ki nyilatkoztatására, így szóllott: Melly nagy gyönyörűségére lészzen jövendő maradékainknak, a' Fr. nemzet' képviselőinek gyülekezését, az öszve esküvéseknek ki merithetetlen vulcanusa, avagy tüzet okádó hegye felett látni, mellyen éggük kezével, az örökké való valóságnak, és minden dolgok alkotójának lábainál teszi le egy nagy nemzetnek tiszteletét, másik ke-

zével pedig ményköveket hömpölyget le az elle-
ne öfzve eskütt ellenségeire; a' melly e' világi
leg nagyobb respublikát fundállya, és vissza hoz-
za a' halandók közzé a' szabadságot, a' virtust,
és az igazságot. Ditsösséges veszedelmeken kell
minékünk által evedznünk. Még jövendöltem en-
nekelötte néhány hólnapokkal a' Köz. Jóra ügye-
lö Commissióban lévő tiszt társaim előtt, hogy
ha a' Fr. respublikának fegyvere győzend, hogy
ha az ellenünk öfzve eskütteket el nyomándjuk,
bizonyossan meg ölni igyekeznek bennünket el-
lenségeink. Imé bé is tellyesedett jövendő mon-
dásom. Az életem után leselkedők által körül
vétetve, újjabb dolgoknak rendelésére adtam ma-
gamat, mellyre leg inkább ellenségeim határoz-
tanak engemet. Egyedül hazámhoz való szerete-
te, és az igazságnak szomjúsága köteleznek en-
gemet a' múlandó élethez. Soha sem érzettem
magamban annyi buzgóságot hazánk ellenségei-
nek meg győzöttetésére, mint most. Mennél in-
kább sietnek földi pályámnak el végzésére, an-
nál inkább sietek, hogy azt hasznos tseleked-
teimmel koronázzam. Kettős eszköze vagyon a'
Fr. nemzetnek az erköltsi és politicus világ egy-
gyessének vissza szerzésére, u. m. mostani consti-
tutiója, és képviselőinek virtusai, a' jelen való
szempillantás mind kettőnek kedvező. Igen könny-
nyü fundálni a' szabadságot, de könnyü azt el
is vesztetni. Engedjétek meg tsak egy napig ural-
kodni a' *Brissót* és *Danton* nyomdokait követő-
ket, meg láttyátok egyfizeriben oda leszen a' sza-
badtság, oda a' haza. A' midön ezeket szóllom,
talám magam ellen élesitek fegyvert; hanem ép-
pen azért szóllom ezeket, mivel már eleget él-
tem, 's nem félek a' haza javáért éltemet el vesz-
teni s. a. t. „ A' Conventnek végzésére *Roberts-
piernek* ezen beszéde minden Európai nyelvekre
által fordittatván, ki nyomtattatott.